

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
Strategic Leadership of School Administrators Affecting
Operation of Internal Quality Assurance in Schools under
Ratchaburi Primary Education Service Area Office 2

¹ณัชชา อุตสาหะ

Nutcha Utsaha

²พิชญภา ยืนยาว

Pitchayapa Yuenyaw

³นาภารณ์ ยอดสิน

Napaporn Yodsin

คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University

¹Corresponding Author, Email: nutcha.utsaha@gmail.com

Received February 5, 2023; Revised February 28, 2023; Accepted: March 23, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 286 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม และรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดตำแหน่ง การเรียนรู้ การตัดสินใจ การตีความ ความท้าทาย และการคาดการณ์ ตามลำดับ 2) ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม และรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการ

ประเมินคุณภาพ ตามลำดับ และ 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การเรียนรู้ (X_6) การตัดสินใจ (X_4) และการจัดตำแหน่ง (X_5) ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 70.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 1.14 + 0.43 (X_6) + 0.15 (X_4) + 0.17 (X_5)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; การดำเนินงาน; ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this study were to study: 1) the level of strategic leadership of school administrators; 2) the level of operation of the internal academic quality assurance in school; and 3) the strategic leadership of school administrators affecting the operation of internal academic quality assurance in school. The sample were 286 teachers in the school under Ratchaburi Primary Education Service Area Office 2, derived by proportional stratified random sampling as distributed by school size. The instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows: 1) Overall and in specific aspects, the level of strategic leadership of school administrators was at a high level. The aspects were alignment, learning, decision, interpretation, challenge, and anticipation, respectively. 2) Overall and in specific aspects, the level of operation of the internal academic quality assurance in school was at a high level. The aspects monitoring education quality, education quality development and were quality assessment, respectively. 3) The strategic leadership of school administrators in aspects of learning (X_6), decision (X_4), and alignment (X_5) together predicted affecting the operation of internal academic quality assurance in school (Y_{tot}) the percentage 70.80 with statistical significance level of .05 The regression equation was. $\hat{Y}_{tot} = 1.14 + 0.43 (X_6) + 0.15 (X_4) + 0.17 (X_5)$

Keywords: Strategic Leadership; Operation; Internal Quality Assurance

บทนำ

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดเป็นสังคมที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและไร้พรมแดน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เมื่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้ผสมผสานกับปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งทำให้คนในสังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหานานัปการ และต้องแก้ไข ปัญหาต่างๆ (อาทิตยา ละครพล, 2560) รวมไปถึงปัญหาด้านการศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบัน

จึงต้องจัดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงกับความ ต้องการของบุคคล และสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ของประเทศ กล่าวถึงปัญหาสำคัญของระบบการศึกษาของประเทศไทย ว่าคุณภาพการศึกษาถือเป็น ปัญหาที่วิกฤตปัญหาหนึ่งที่ต้องรีบแก้ไข ดังนั้นหลายฝ่ายหลายหน่วยงานได้หาทางแก้ไขปรับปรุงใน เรื่องคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวทางหลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2562) ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการของการจัดการศึกษาที่เน้นในเรื่องการ ประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และกำหนดรายละเอียดไว้

การประกันคุณภาพการศึกษา ผู้นำหรือผู้บริหารถือเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสถานศึกษา เพราะผู้บริหารมีบทบาทที่จะดำเนินให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้การ จัดการศึกษามีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อนำพาให้สถานศึกษามีความ เจริญก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จได้ และสถานศึกษาเองได้รับผลกระทบจากตัวผู้บริหาร โดยเฉพาะใน เรื่องทางความคิด เช่น วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีคุณสมบัติที่นำพาสถานศึกษา ตามเป้าหมาย ซึ่งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นรูปแบบของผู้บริหารที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ สถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นรูปแบบของผู้นำสมัยใหม่ที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ องค์การ ผู้นำขององค์การหลายๆ แห่งที่ประสบความสำเร็จ ล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกล ยุทธ์ทั้งสิ้น ผู้นำเป็นผู้กำหนดทิศทางขององค์การ นำไปสู่การสร้างและปฏิบัติของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การ (กมลชนก สุกแสง, 2559) ได้กล่าว ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มีความสามารถในการคาดการณ์ และมื อิทธิพลต่อบุคคลอื่น ให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการ เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ขององค์การ ดังที่ (Schoemaker, Krupp & Howland, 2013) สรุปว่าองค์ประกอบของภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบไปด้วย 1) การคาดการณ์ 2) ความท้าทาย 3) การตีความ 4) การ ตัดสินใจ 5) การจัดตำแหน่ง และ 6) การเรียนรู้ ซึ่งมีความเหมาะสมกับการนำมาประยุกต์ใช้ในการ วางแผนกลยุทธ์ เพราะผู้บริหารที่จะบริหารสถานศึกษาให้สำเร็จได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการ ประเมินสภาพแวดล้อมหรือการพิจารณาสถานการณ์ต่างๆ เพื่อคาดการณ์ว่าสถานศึกษา สามารถไปในทิศทางใด เพื่อเผชิญกับความท้าทาย ผู้นำต้องใช้ความอดทน กล้าหาญ และเปิดใจกว้าง เพื่อที่จะลองเรียนรู้อะไรใหม่ๆ เรียนรู้วิธีเชิงมุมมองที่แตกต่าง การตัดสินใจจึงเป็นสิ่งสำคัญของ ผู้นำที่ต้องเลือกทางที่ดีต่อสถานศึกษา และเป็นการตัดสินใจที่ต้องคำนึงถึงเป้าหมายทั้งระยะ สั้นและระยะยาว ดำเนินตามกระบวนการของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ ซึ่งการจัดตำแหน่งเป็นการจัด บุคลากรเข้าตำแหน่งงานที่เหมาะสม เพราะบุคลากรในองค์การมีส่วนที่ทำให้สถานศึกษา สำเร็จตามเป้าหมายได้ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งต้องเป็นผู้นำที่พร้อมจะเรียนรู้ เมื่อพบเจอสถานการณ์ และจัดการปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปัจจัยที่สำคัญที่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพึงมี คือการมีความเป็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะทำให้สถานศึกษา พัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญสำหรับบ่งชี้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานของครู และบุคลากรในสถานศึกษา ให้สามารถดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ประสานกับกรอบของแผนยุทธศาสตร์ และทิศทางที่กำหนดไว้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ได้ให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพโดย กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา เพื่อ รองรับการประเมินคุณภาพภายนอกในมาตรา 49 ได้กำหนดว่าให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของ สถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาดังที่ (รสา สำเภาเงิน, 2560) ได้สรุปไว้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการต่าง ๆ ใน กระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความ มั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครองชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการศึกษา ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (วาสนา บุระพา, 2557) ได้สรุปหลักการสำคัญของประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการ ส่งเสริม และสนับสนุนให้สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา และป้องกันการ จัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ จากการดำเนินงานประกันคุณภาพที่ผ่านมา (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ได้กำหนดคุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพการศึกษาเป็น กระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครองชุมชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ แต่ในการ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมามีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบ ประเมินคุณภาพการศึกษา ในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็นไม่สอดคล้องกับงาน ปกติเป็นภาระในการปฏิบัติ การประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษาเป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการ ประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ และแนว ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้ 1) ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา 2)

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ 3) การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เพราะเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และปรากฏการณ์ในปัจจุบันด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดทิศทางของสถานศึกษาผ่านทางวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ ผู้นำมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา พิจารณาถึงคุณภาพของสถานศึกษาต่อไปในอนาคต เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 147 โรงเรียน ซึ่งมีประชากรครู จำนวน 1,632 คนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยวิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยเทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันันท์, 2557) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จากนั้นนำเครื่องมือที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของข้อกระทงคำถามแล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (the Index of Item-objective congruence: IOC) โดยเลือกที่มีค่าความตรงด้านเนื้อหาระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ได้ข้อกระทงคำถามด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 60 ข้อ และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 40 ข้อ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) ของข้อกระทงคำถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.973 และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่ากับ 0.973 ปรับปรุงข้อกระทงคำถามในด้านการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสม และถูกต้องโดยผ่านการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วจึงส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 ฉบับ ซึ่งได้แบบสอบถามคืนมา 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.37 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สรุปผลและเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 แสดงในตารางที่ 1-3 ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

(n = 286)

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การคาดการณ์ (anticipate)	4.24	0.53	มาก	6
2	ความท้าทาย (challenge)	4.26	0.60	มาก	5
3	การตีความ (interpret)	4.27	0.62	มาก	4
4	การตัดสินใจ (decide)	4.33	0.63	มาก	3
5	การจัดตำแหน่ง (align)	4.37	0.53	มาก	1
6	การเรียนรู้ (learn)	4.36	0.53	มาก	2
รวม		4.30	0.53	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการจัดตำแหน่ง อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.53) รองลงมา ได้แก่ การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.53) การตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.63) การตีความ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.62) ความท้าทาย ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.60) และการคาดการณ์ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

(n = 286)

ข้อ	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.41	0.50	มาก	2
2	ด้านการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.42	0.52	มาก	1
3	ด้านการประเมินคุณภาพ	4.40	0.50	มาก	3
รวม		4.41	0.47	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.52) รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.50) และด้านการประเมินคุณภาพ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่
ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

(n = 286)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
Regression	3	44.34	14.78	227.80*	0.00
Residual	282	18.30	0.07		
Total	285	62.63			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้า	b	Beta	SE _b	t	Sig
สมการ					
ค่าคงที่	1.14		0.13	8.92*	0.00
การเรียนรู้ (learn) (X_6)	0.43	0.49	0.07	5.99*	0.00
การตัดสินใจ (decide) (X_4)	0.15	0.20	0.04	3.38*	0.01
การจัดตำแหน่ง (align) (X_5)	0.17	0.19	0.08	2.19*	0.03

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

R = 0.841 R² = 0.708 SEE. = 0.255

จากตารางที่ 3 พบว่า การเรียนรู้ (learn) (X_6) การตัดสินใจ (decide) (X_4) และการจัดตำแหน่ง (align) (X_5) เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปร

ของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.708 แสดงว่า การเรียนรู้ การตัดสินใจ และการจัดตำแหน่งส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสามารถทำนายการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 70.80 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.14 + 0.43 (X_6) + 0.15 (X_4) + 0.17 (X_5)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.49 (Z_6) + 0.20 (Z_4) + 0.19 (Z_5)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการจัดตำแหน่ง (align) อยู่ในลำดับสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเรียนรู้ (learn) การตัดสินใจ (decide) การตีความ (interpret) ความท้าทาย (challenge) และการคาดการณ์ (anticipate) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่ใช้อำนาจบุคคลในองค์กรไปในทิศทางที่ต้องการ เพื่อบรรลุและรักษาไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ขององค์กรให้ครอบคลุมทั้งเป้าหมาย และวิธีการ เป็นสถานะที่ผู้นำสามารถมองการณ์ไกลโดยการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางขององค์กรเป็นกระบวนการในการบริหารงาน และกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบอย่างเป็นแบบแผน เพื่อพัฒนาองค์กร และผู้บริหารในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กรร่วมกัน ใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการสรรหาการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้เข้าปฏิบัติงานในองค์กร หากดูรวม และเป้าหมายผลสำเร็จในองค์กร มีการสื่อสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์องค์การอย่างต่อเนื่อง ประสานงานสร้างความไว้วางใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดความชัดเจน และมีการวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอกและภายในทั่วไป เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปกำหนดทิศทางไปสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณค่า และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Schoemaker, Krupp & Howland สรุปว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบไปด้วย 1) การคาดการณ์ 2) ความท้าทาย 3) การตีความ 4) การตัดสินใจ 5) การจัดตำแหน่ง และ 6) การเรียนรู้ ซึ่งมีความโดดเด่น และเหมาะสมกับการนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ อย่างไรก็ตามการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารกลยุทธ์ จำเป็นต้องมีการเสริมพลังให้ผู้บริหารมีโอกาสฝึก และใช้ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำได้อย่างเต็มศักยภาพ และจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพึงมีคือ การมีความเป็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Schoemaker, Krupp & Howland, 2013) และสอดคล้องกับงานวิจัยของเหมือนฝัน นันทียกุล ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความคิดเชิงปฏิบัติ และการกำหนดวิสัยทัศน์ รองลงมา ได้แก่

ความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต องค์ประกอบมุ่งคนและมุ่งสัมพันธ์ ทักษะด้านความคิดระดับสูง และความสามารถในการนำปัจจัยมากำหนดกลยุทธ์ตามลำดับ (เหมือนฝัน นันทียกุล, 2562) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการคิด และการบริหารที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง กำหนดทิศทางการทำงาน มีทักษะการวางแผน และสามารถนำพาองค์กรไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอยู่ในลำดับสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการประเมินคุณภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการประกันคุณภาพภายในตามแนวทางปฏิบัติดังนี้ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ได้ให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพโดยกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ในมาตรา 49 ได้กำหนดว่าให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี นับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี วรวรรณ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม (มยุรี วรวรรณ, 2563) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม โดยภาพรวม และพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นทุกโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาทุกภาคส่วนมีการดำเนินงานตาม การประกันคุณภาพตามที่กระทรวงศึกษากำหนด ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปรากฏผลเรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การเรียนรู้ (learn) 2) การตัดสินใจ(decide) 3) การจัดตำแหน่ง (align) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย เท่ากับ 0.708 งานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งได้แก่ การเรียนรู้ (learn) การตัดสินใจ (decide) การจัดตำแหน่ง (align) ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสามารถทำนายการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 70.80 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารกลยุทธ์ จำเป็นต้องมีการเสริมพลังให้ผู้บริหารมีโอกาสฝึก และใช้ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำได้อย่างเต็ม

ศักยภาพ และจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพึงมี คือการมีความเป็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ปัจจัย อย่างน้อย 1 ตัวแปร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของโกสินธุ์ สมุทรกลางและคณะ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r_{xy}=.673$) ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้ (learn) และ การตัดสินใจ (decide) ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (โกสินธุ์ สมุทรกลาง และคณะ, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของนันท์นภัส สุทธิการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การกำหนดทิศทางขององค์กร การสร้างและธำรงรักษาทีม ซึ่งสอดคล้องกับตัวแปร “การจัดตำแหน่ง (align)” ร่วมกันทำนายประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (นันท์นภัส สุทธิการ, 2562) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงสามารถมองภาพอนาคตได้ สามารถวางแผน คาดการณ์ กำหนดอนาคต และทำได้สำเร็จตามเป้าหมาย และกล้าเผชิญกับความท้าทายขององค์กร รวมถึงสนับสนุนมุมมองที่แตกต่างกันกล้าเสี่ยงในการตัดสินใจ มีความคิดอย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่มเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเข้าใจกระบวนการคิดการวางแผน และการลงมือปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

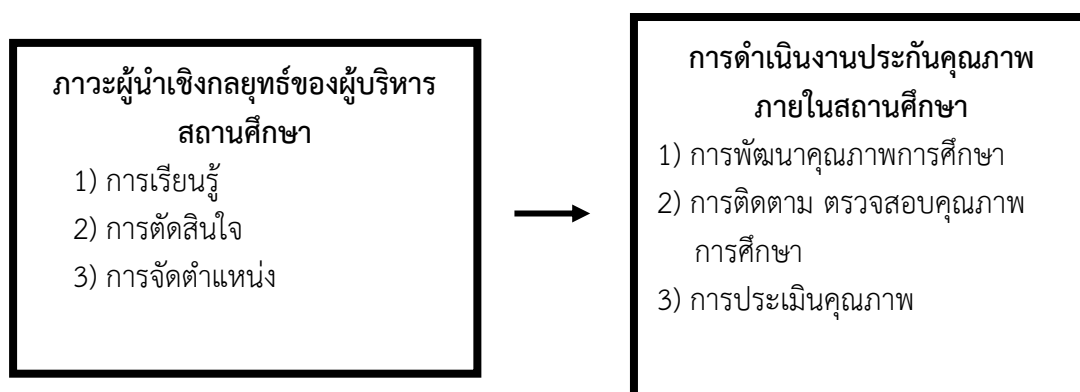
ในงานวิจัยนี้ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบนั้นส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งหมด 3 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ 1) การเรียนรู้ 2) การตัดสินใจ และ 3) การจัดตำแหน่ง ส่วนองค์ประกอบการคาดการณ์ ความท้าทาย และการตีความ ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งนี้เป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการมองภาพอนาคตได้ สามารถวางแผน คาดการณ์ กำหนดอนาคตและทำได้สำเร็จตามเป้าหมาย ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเผชิญกับความท้าทายขององค์กร สนับสนุน

มุมมองที่แตกต่างกันกล้าเสี่ยงในการตัดสินใจเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมีในตนเองอยู่แล้ว และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล มีความคิดอย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่มเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเข้าใจกระบวนการคิดการวางแผน และการลงมือปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้รู้จักรูปแบบของกระบวนการ และแสวงหาข้อมูลได้ถูกต้องเป็นคุณลักษณะเฉพาะที่ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละท่านพึงมีในตนเองมากน้อยแตกต่างกันซึ่งเป็นผลมาจากวิสัยทัศน์ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาสูงควรมีด้านการคาดการณ์ ด้านความท้าทาย และด้านการตีความด้วยเช่นกัน ถึงแม้ว่าด้านการคาดการณ์ ด้านความท้าทาย และด้านการตีความจะเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารสถานศึกษา แต่เนื่องในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง และส่วนใหญ่แล้วหลายโรงเรียนจะมีครูที่ไม่เพียงพอ ทำให้การทำงานในสถานศึกษาส่วนใหญ่ครูเป็นหลัก ครูส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษายังใช้ด้านการคาดการณ์ ด้านความท้าทาย และด้านการตีความได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นด้านการคาดการณ์ ด้านความท้าทาย และด้านการตีความ จึงไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบนั้นส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การเรียนรู้ การตัดสินใจ และการจัดตำแหน่ง ดังภาพ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การเรียนรู้ การตัดสินใจ และการจัดตำแหน่ง ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพ

บทสรุป

จากข้อค้นพบผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สรุปได้ว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 การเรียนรู้ การตัดสินใจ และการจัดตำแหน่งส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสามารถทำนายการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 70.80 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ $\hat{Y}_{tot} = 1.14 + 0.43 (X_6) + 0.15 (X_4) + 0.17 (X_5)$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_{tot} = 0.49 (Z_6) + 0.20 (Z_4) + 0.19 (Z_5)$

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านความท้าทาย และด้านการคาดการณ์อยู่ในลำดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน สามารถคาดการณ์อนาคต สามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางแก้ไขปัญหาด้อย่างสร้างสรรค์ และสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ และพัฒนาสถานศึกษาให้พัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้านการประเมินคุณภาพอยู่ในลำดับต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนในด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา อาจจะมีการจัดทำเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับขอบข่าย ติดตาม ตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐาน เพื่อเสนอแนะมาตรการเร่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งหมด 3 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ 1) การเรียนรู้ (learn) 2) การตัดสินใจ (decide) และ 3) การจัดตำแหน่ง (align) โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านการคาดการณ์ ด้านความท้าทาย และ

ด้านการตีความ ผู้บริหารการศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดในการคาดการณ์ความท้าทาย และการตีความ เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายผู้บริหารจึงต้องมีการวางแผนกำหนดอนาคต และมีความท้าทายขององค์กร สนับสนุนมุมมองที่แตกต่างกันกล้าเสี่ยงในการตัดสินใจ โดยมีความคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบภาวะของผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.3 ควรศึกษาแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก สุกแสง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- โกสินธุ์ สมุทรกลาง และคณะ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด นครราชสีมา. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 8 (1): 213-226.
- นันทน์ภัส สุทธิการ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- มยุรี วรวรรณ. (2563). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม. *การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา* แผน ข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รสา สำเภาเงิน. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- วาสนา บุระพา. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง.
- สุวิมล ติรกานันท์. (2557). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เหมือนฝัน นันทียกุล. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- อาทิตยา ละครพล. (2560). ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Schoemaker P., Krupp S., & Howland S. (2013). *Strategic Leadership: The Essential Skills*. Retrieved April 11, 2022, from https://www.peterfisk.com/wp-content/uploads/2017/01/HBR_Strategic_Leadership.pdf.

